

Basisnotitie Doorontwikkeling organisatie erfgoed Den Helder

Van: Kerngroep Doorontwikkeling organisatie erfgoed Den Helder, samenwerking tussen de gemeente Den Helder, Stichting Erfgoed Den Helder (SEDH) en Willemsoord BV (WOBV).

Datum: 2 september 2024

1. Inleiding

Het beleidskader voor het cultureel erfgoed 'Oog voor het verleden, visie op de toekomst' is op 16 oktober 2017 vastgesteld. De gemeenteraad sprak zich destijds uit voor de professionalisering van het beheer, de exploitatie, en de herbestemming van het Helderse erfgoed. Door samenwerking tussen de gemeente, de stichting Stelling Den Helder en WOBV zou er een krachtige erfgoedorganisatie ontstaan. De contouren van die organisatie zijn gevat in het zogenoemde 3-stappenplan om tot één erfgoedorganisatie voor de Stelling Den Helder en Willemsoord te komen. Na een raadsbesluit op 25 november 2019 over dit stappenplan is de SEDH opgericht (stap 1). Vervolgens is daar al het personeel ondergebracht (stap 2). In de derde stap zou WOBV worden ondergebracht bij SEDH. Dit is nog niet gebeurd, maar anno 2024 zijn de uitgangspunten van het beleidskader uit 2017 nog steeds geldig. In de loop der jaren is er voortschrijdend inzicht ontstaan over de manier waarop de organisatorische invulling hiervan vorm zou moeten krijgen. Bovendien dwong de urgentie rondom de financiële situatie van met name SEDH tot een herbeoordeling van de situatie.

In de aandeelhoudersvergadering van WOBV van 5 juni 2023 is daarom afgesproken om een onderzoek uit te laten voeren naar de huidige en toekomstige situatie van WOBV. Vanwege de relatie tussen WOBV en SEDH had het onderzoek ook betrekking op SEDH. Het onderzoek wordt gezien als een herijking van het door de gemeenteraad in 2019 vastgestelde 3-stappenplan om te komen tot één erfgoedorganisatie voor beheer en exploitatie van delen van Willemsoord en de stelling.

De gemeente, in de rol van aandeelhouder van WOBV en subsidieverstrekker van SEDH, de Raad van Commissarissen van WOBV en de Raad van Toezicht van SEDH hebben een onafhankelijk onderzoek laten uitvoeren door adviesbureau Panteia. Eind februari 2024 leverde dit bureau het onderzoeksrapport 'Herijking 3-stappenplan Stichting Erfgoed Den Helder en Willemsoord BV' op. Dit rapport geeft belangrijke bouwstenen voor het maken van de volgende stap naar een duurzame organisatie van het beheer, de exploitatie en de ontwikkeling van het erfgoed van SEDH en van WOBV. Een team, bestaande uit ambtelijke vertegenwoordigers van de gemeente en bestuurders van SEDH en WOBV, heeft onder de naam 'Kerngroep Doorontwikkeling organisatie erfgoed Den Helder' vervolgens voortvarend aan de uitwerking hiervan gewerkt. Ze worden hierbij ondersteund door een onafhankelijke procesbegeleider. Rondom de kerngroep fungeren werkgroepen (zogenaamde 'tafels') van deskundigen van gemeente, SEDH en WOBV om bepaalde vraagstukken uit te werken (o.a. juridische zaken, financiën, beheer, veiligheid, communicatie). Deze opzet maakt het gezien de situatie mogelijk om enerzijds snel door te kunnen schakelen en onderstreept anderzijds de wens van partijen om dat zoveel mogelijk vanuit de samenwerking te doen.

De door de kerngroep beschreven vertrekpunten zijn:

1. Beschrijf heldere contouren met duidelijke rol- en taakverdeling voor een duurzame organisatie van het beheer, de exploitatie en de ontwikkeling van het erfgoed van de SEDH en van WOBV;
2. Neem daarbij als uitgangspunt dat deze beschrijving uitgaat van een bijdrage aan de ontwikkeling van de gemeente Den Helder en specifiek aan de vormgeving en uitvoering van het beleid aangaande erfgoed, cultuur en toerisme, ook in de verdere toekomst;
3. Breng de medewerkers en het betrokken vastgoed onder bij WOBV. Geef WOBV vooral een beherende en restaurerende doelstelling.
4. Verander de SEDH naar een zelfstandige organisatie die als 'motor' dient voor de doorontwikkeling van erfgoed en een onderdak biedt aan vrijwilligers die zich voor het beheer en gebruik van het erfgoed inzetten;
5. WOBV stimuleert de SEDH en derden om zich in te zetten voor de doorontwikkeling van het erfgoed;
6. Maak het openbaar toegankelijk terrein van WOBV daadwerkelijk openbaar terrein en draag het beheer en toezicht over aan de gemeente;
7. Breng de financiële en organisatorische gevolgen van deze ontwikkelingen in beeld, zonder problemen naar de toekomst te verschuiven.

Deze basisnotitie is een eerste en nog geen volledige nadere uitwerking. De kerngroep en de werkgroepen werken in de komende periode door. Het streven is om in het eerste kwartaal van 2025 tot een volledige beschrijving te komen van de wijze waarop het beheer, de exploitatie en de ontwikkeling van het erfgoed duurzaam gestalte kan krijgen, inclusief de organisatorische en financiële gevolgen daarvan.

Hierna volgt de eerste uitwerking van de genoemde uitgangspunten. In paragraaf 2 wordt het beleidsmatige kader geschetst waarbinnen de doorontwikkeling plaatsvindt. Paragraaf 3 beschrijft de uitwerking van de volgende stap in deze ontwikkeling. Hier zijn de te maken principiële keuzes beschreven. Daarna zijn in paragraaf 4 de concrete gevolgen voor de verdeling van taken en verantwoordelijkheden van de gemeente, WOBV en de SEDH weergegeven. In paragraaf 5 wordt een overzicht gegeven van de organisatorische en financiële gevolgen op de korte en lange termijn. Paragraaf 6 is vooral een opsomming van aandachtspunten voor de verdere uitwerking in de komende periode. Tenslotte geeft paragraaf 7 inzicht in de planning van de besluitvorming over deze notitie.

2. Beleidsmatig kader

De Stelling Den Helder is een van de oudste nog aanwezige militaire verdedigingslinies in Nederland. Het bestaat uit historische forten en liniedijken die in de 19e eeuw zijn aangelegd ter verdediging van de Rijkswerf Willemsoord. Dit vormt een waardevol cultuurhistorisch erfgoed. Veel inwoners en bezoekers van de gemeente Den Helder en omgeving komen er graag om te wandelen, te sporten, te recreëren of te werken. Een aantal delen is nog steeds in gebruik door de Koninklijke Marine. De Stelling Den Helder en Willemsoord zijn als militaire structuur verweven met Den Helder. De structuur heeft door de verschillende perioden heen steeds meebewogen met de stad. Deze historische gelaagdheid zien we bijvoorbeeld in de bunkers uit

de Tweede Wereldoorlog, die als onderdeel van de Atlantikwall letterlijk boven op de Napoleontische stelling werden geplaatst. Zoals de Stelling Den Helder in het verleden meebewoog met de stad, zo moet het ook in de toekomst mee veranderen met Den Helder om haar relevantie te behouden. De Stelling Den Helder en Willemsoord zijn rijksmonumentaal en daarmee beschermd erfgoed.

Continuïteit in beheer en onderhoud is het fundament voor doorontwikkeling. De instandhouding van de Rijkswerf, de forten met hun wallen, de grachten, de liniedijk, de bunkers en bouwwerken en de enorme groene ruimte van de Stelling Den Helder is een grote opgave voor de betreffende partijen. En niet alles kan in één keer.

WOBV en SEDH zijn belangrijke spelers, structureel gefinancierd door de gemeente. Maar ook het Ministerie van Defensie, Rijksvastgoedbedrijf, Woningstichting Den Helder, Waddenfonds, Landschap Noord-Holland, ondernemers in verschillende sectoren, onderwijsinstellingen en culturele organisaties spelen een cruciale rol. Dit alles wordt ondersteund door de inzet van zeer betrokken vrijwilligers die laten zien dat de Stelling Den Helder leeft in de gemeente.

In de omgevingsvisie (deelvisie Stelling Den Helder) zijn de kaders vastgelegd voor de doorontwikkeling van de stelling en Willemsoord; om de cultuurhistorische structuur te behouden, én om de relevantie ervan te versterken voor Den Helder. In het cultuurbeleid, het beleid voor stimulering van toerisme en recreatie en vanzelfsprekend in het erfgoedbeleid zijn deze algemene kaders meer uitgewerkt. Deze notitie stelt de geldende beleidskaders dus niet ter discussie. Het gaat om de organisatorische en financiële grondslagen voor het behoud én de doorontwikkeling van het erfgoed.

3. Uitwerking

Willemsoord BV

Uitgangspunt is dat het eigendom via erfpacht van het vastgoed wordt belegd bij WOBV. Het gaat om het vastgoed dat in eigendom/erfpacht is uitgegeven aan SEDH en het vastgoed dat via een samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente en WOBV in economisch eigendom is bij WOBV (in bijlagen 1 en 2 van deze notitie zijn de objecten weergegeven). Daarbij beheert en exploiteert WOBV het vastgoed op basis van maximaal rendement (financieel, maatschappelijk, cultureel) en tegen de laagst mogelijke kosten. De WOBV streeft naar een kostendekkende exploitatie. WOBV is zich bewust van het gegeven dat deze exploitatie alleen kostendekkend is middels subsidies. Onder exploitatie wordt hier verstaan het verhuren, onderhouden en restaureren van verhuurbare eenheden die onderdeel uitmaken van Willemsoord en de stelling. Bij de exploitatie van het vastgoed worden de Erfgoednota, de Cultuurnota (voor zover van toepassing op monumentaal erfgoed) en de aanvullende afspraken voor het beheer van Willemsoord als uitgangspunt gehanteerd. WOBV wordt daarmee expliciet de beheerder van het monumentaal vastgoed en zet haar middelen en kennis uitsluitend daarvoor in. Dit wordt vastgelegd in de statuten. Ten behoeve van het beheer neemt WOBV het personeel over van SEHD.

Stichting Erfgoed Den Helder

SEHD zet zich in voor (en ziet toe op) het ontwikkelen van (nieuwe) functies en gebruik van het erfgoed. Ze neemt daartoe initiatief voor (her)bestemmen van forten en/of die onderdelen van de Stelling Den Helder die nog niet of onvoldoende zijn ontwikkeld. Daarbij neemt ze initiatief tot de

realisatie van nieuwe functies inclusief het aantrekken van financiering om die functie (langdurig) te exploiteren. Ook SEDH functioneert onder de paraplu van de Erfgoednota en de Cultuurnota. Onder deze stichting vallen alle vrijwillige activiteiten in de forten en activiteiten die in de forten worden ontwikkeld met een cultureel en/of educatief karakter. De activiteiten zijn echter nadrukkelijk losgekoppeld van de exploitatie van het vastgoed. Daarmee ontstaat een gezonde en zakelijke relatie tussen WOBV en SEDH. Beide organisaties hebben een duidelijke opdracht die niet los van elkaar kan plaatsvinden.

Openbaar gebied Willemsoord

De gemeente wordt als eerste verantwoordelijk voor de openbare veiligheid op Willemsoord. Dit gebied heeft zich in de loop van de jaren ontwikkeld tot een belangrijke trekpleister voor Den Helder. Een grote toeloop naar horeca, musea en evenementen, het hele jaar gebruik van de daghoreca, een goede bezetting van het vastgoed met als laatste impuls de komst van het stadhuis en de publieksdienst. De keerzijde is dat er in de loop der tijd knelpunten zijn ontstaan - bijvoorbeeld rondom de veiligheid van grote evenementen, horeca en verkeer- die bij WOBV terecht zijn gekomen. Dit is zowel vanuit veiligheidsoogpunt als wat bedrijfsmatigheid betreft (taakstelling, uitvoering en financieel) niet langer wenselijk.

Het toegankelijke openbare terrein gaat over naar de gemeente en wordt openbaar gebied. Het beheer (inclusief het parkeerbeheer), het toezicht, de doorontwikkeling en marketing komen bij de gemeente te liggen. Uiteraard levert WOBV met haar vastgoed een belangrijke bijdrage aan het beheer en de marketing.

In het vervolg op de beleidsuitspraak van de gemeente (UP Stadshart 2008 en coalitieakkoord 2022-2026) dat Willemsoord deel uitmaakt van het stadshart, ligt hier een duidelijke mogelijkheid voor een samenhangende regie vanuit de gemeente over zaken als handhaving, ontzeggingen en ondermijning, informatiedeling horeca-evenementen en verkeersregeling. Gezien de urgentie gaan sommige zaken indien mogelijk al vóór de formele overdracht van het technisch beheer van de openbare ruimte over naar de gemeente.

4. Concrete gevolgen

Stichting Erfgoed Den Helder

Concreet betekent dit dat al het vastgoed inclusief de forten van SEDH wordt overgedragen (verkocht) aan WOBV. SEDH wordt weer een erfgoedorganisatie die gericht is op het ontwikkelen van activiteiten in de forten met als doel om de forten publiekelijk toegankelijk te maken. Ook het personeel gaat daarbij over naar WOBV. De vrijwilligers blijven wel verbonden aan SEDH. SEDH kan personeel inhuren van WOBV, bijvoorbeeld als het gaat om ondersteuning bij het ontwikkelen van nieuwe activiteiten, het begeleiden van vrijwilligers of promotie. Dit gebeurt op basis van een samenwerkingsovereenkomst. Ten aanzien van de governance wordt ervoor gekozen de stichting weer een 'eigen' directie en toezichthoudend bestuur te geven.

Zeebad Huisduinen BV ressorteert nu nog onder SEDH en gaat onder WOBV vallen. Ten behoeve van Zeebad Huisduinen BV verhuurt/detacheert WOBV personeel voor de exploitatie en promotie van Fort Kijkduin en het Atlantikwall Centrum. Daarnaast verhuurt WOBV personeel aan SEDH ten behoeve van de bestuurlijke ondersteuning en promotie.

Willemsoord BV

Concreet betekent dit voor WOBV dat ze afscheid neemt van een groot aantal activiteiten op Willemsoord. De organisatie richt zich daarmee als eerste op het beheer en onderhoud van het vastgoed. Dit wordt verbreed met de bijzondere objecten, zoals de kranen en dokken. Ze treedt daarnaast desgevraagd voor de SEDH op als detacheerder.

Concreet voor Zeebad Huisduinen BV betekent dit dat ze niet langer personeel en het fort van SEDH huurt, maar van WOBV.

Openbaar gebied Willemsoord

Het beheer van het openbaar toegankelijk terrein van WOBV wordt overgedragen aan de gemeente. Daarmee is WOBV niet langer verantwoordelijk voor de marketing van het openbaar gebied, het beheer van het terrein en zaken zoals parkeerbeheer, beveiliging en begeleiding van evenementen.

De gemeente wordt belast met het beheer, de regulering en handhaving van de openbare orde. Dit betekent dat zij o.a. verantwoordelijk is voor veiligheidsoverleggen, het parkmanagement, verkeersregeling, parkeerplannen, toezicht, crowdmanagement, afspraken met horeca en voorwaarden voor terrassen. De gemeente stemt dit af met WOBV en andere stakeholders zoals politie, Port of Den Helder, Zeestad, Citymarketing Den Helder en Defensie.

Relatie met gemeente, Zeestad en andere betrokken organisaties

Zoals eerder aangeduid streeft WOBV naar een kostendekkende en sluitende exploitatie van het monumentale vastgoed. Dit kan alleen indien er vanuit de gemeente een bijdrage, bijvoorbeeld middels een Service Level Agreement (SLA), wordt gegeven. Concreet betekent dit dat er naast de relatie als 100% eigenaar van de aandelen er een financiële relatie bestaat.

De herpositionering van WOBV heeft uiteraard ook invloed op de relatie met Zeestad BV. WOBV gedraagt zich wat de ontwikkeling van Willemsoord betreft als eigenaar van het vastgoed op Willemsoord. De ontwikkeling van het complex Willemsoord ligt daarbij in de eerste plaats bij de gemeente die op dit moment daarvoor Zeestad heeft aangewezen. Waar de verdere ontwikkeling het vastgoed van WOBV raken treedt WOBV nadrukkelijk als belanghebbende en uiteindelijk, voor wat betreft haar vastgoed, als opdrachtgever op.

Voor de forten geldt dat het initiatief van (her)ontwikkeling zowel bij WOBV als ook bij SEDH kan liggen. Voor de herontwikkeling kan Zeestad worden benaderd, maar dat kan ook een andere ontwikkelaar zijn, zoals BOEi (Nationale Maatschappij tot Behoud Ontwikkeling en Exploitatie van Cultureel Erfgoed).

Sturingsmogelijkheden gemeente

De gemeente moet grip kunnen houden op het beheer, de ontwikkeling, de exploitatie en het gebruik van haar erfgoed. Daarvoor zijn in de nieuwe situatie een aantal checks & balances. Het gaat daarbij onder andere om vernieuwing van de statuten van WOBV en SEDH, af te sluiten erfpachtcontracten, samenwerkingsovereenkomsten c.q. SLA's, vergunningen, subsidiëring en aandeelhouderschap.

5. Overzicht

Financieel

In het vervolg op het onderzoek van Panteia is de financiële prognose verder uitgewerkt voor de taakstelling van organisaties WOBV, SEDH en Zeebad Huisduinen bv. De uitgangspunten hiervoor zijn:

1. De omvang van de bestaande taakstelling wijzigt niet in 2025. Het is denkbaar dat na aparte besluitvorming de omvang van de taakstelling op termijn wel verandert. Een voorbeeld daarvan is de door Panteia geadviseerde sluiting van het Atlantikwall Centrum. Zou die maatregel genomen worden dan valt er in de begroting € 30.000 vrij. Deze basisnotitie beschrijft de kaders voor een verandering in de verdeling van taken. Uitgangspunt is dat de herverdeling van taken geen budgettaire gevolgen heeft. Anders gesteld: het maakt voor de hoogte van de kosten niet uit waar de taak wordt belegd.
2. Onderhoud voor instandhouding. Het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) is bijgewerkt. In de komende jaren vindt een inhaalslag plaats op het achterstallig onderhoud. Uitgangspunt voor het onderhoud is dat het is bedoeld voor instandhouding, en niet voor verbetering/renovatie. In de begroting is bijvoorbeeld rekening gehouden met de kosten voor het herstel van de Westerpoortbrug op Willemsoord ad € 150.000 in 2025, niet met de eventuele kosten van de renovatie van de brug. Ook is in de herberekening geen rekening gehouden met de kapitaallasten van de investering in de verduurzaming van het vastgoed.
3. Voor het berekenen van de gemeentelijke bijdrage die nodig is voor een sluitende begroting is rekening gehouden met de bestaande structurele subsidies van de gemeente en het Rijk voor de instandhouding van het erfgoed dat nu in eigendom is van WOBV en SEDH. Er is bij het bepalen van de noodzakelijke extra bijdrage van de gemeente van uitgegaan dat na ontvangst van deze bijdrage het begrote bedrijfsresultaat nihil is. Er is dus geen rekening gehouden met het creëren van een buffer voor het opvangen van risico's.

De benodigde gemeentelijke bijdrage aan het beheer van het erfgoed is berekend aan de hand van bijgewerkte begrotingen voor SEDH/Zeebad Huisduinen BV en WOBV. In de berekening van het begrote bedrijfs- of exploitatieresultaat zijn de opbrengsten uiteraard meegenomen als dekking voor de kosten. Bijvoorbeeld, voor 2025 zijn in het geval van WOBV de opbrengsten uit de verhuren van de gebouwen € 1.834.500. Hiermee wordt een belangrijk deel van de kosten van € 3.704.250 gedekt. In onderstaande tabel is weergegeven dat er vanaf 2025 voor de totale taakstelling een structurele extra bijdrage nodig is van ca. € 1 miljoen.

Tabel 1. Berekening extra bijdrage gemeente vanaf 2025

Bedragen in €*1.000

Jaar	2025	2026	2027	2028
Exploitatieresultaat zonder gemeentelijke subsidie				
Zeebad Huisduinen bv ¹⁾	- 205	- 130	- 125	- 120
Stichting Erfgoed Den Helder ²⁾	- 740	- 945	- 720	- 720
Willemsoord bv ³⁾	-1.530	-1.370	-1.400	-1.450
Subtotaal	-2.475	-2.445	-2.245	-2.290
Al structureel in gemeentelijke begroting opgenomen	1.330	1.330	1.330	1.330
Aanvullende structurele behoefte vanaf 2025	1.145	1.115	915	960
Restant	0	0	0	0

¹⁾ De licht dalende trend voor het negatieve resultaat van Zeebad Huisduinen is het gevolg van de verwachte stijging van het aantal bezoekers en daarmee van de opbrengsten.

²⁾ Het verhoogde tekort in 2026 van SEDH is het gevolg van het geplande inhalen van uitgesteld onderhoud aan fort Westoever.

³⁾ Het relatief hoge tekort van WOBV in 2025 wordt veroorzaakt door de noodzakelijke investering in de brug naar de Weststraat.

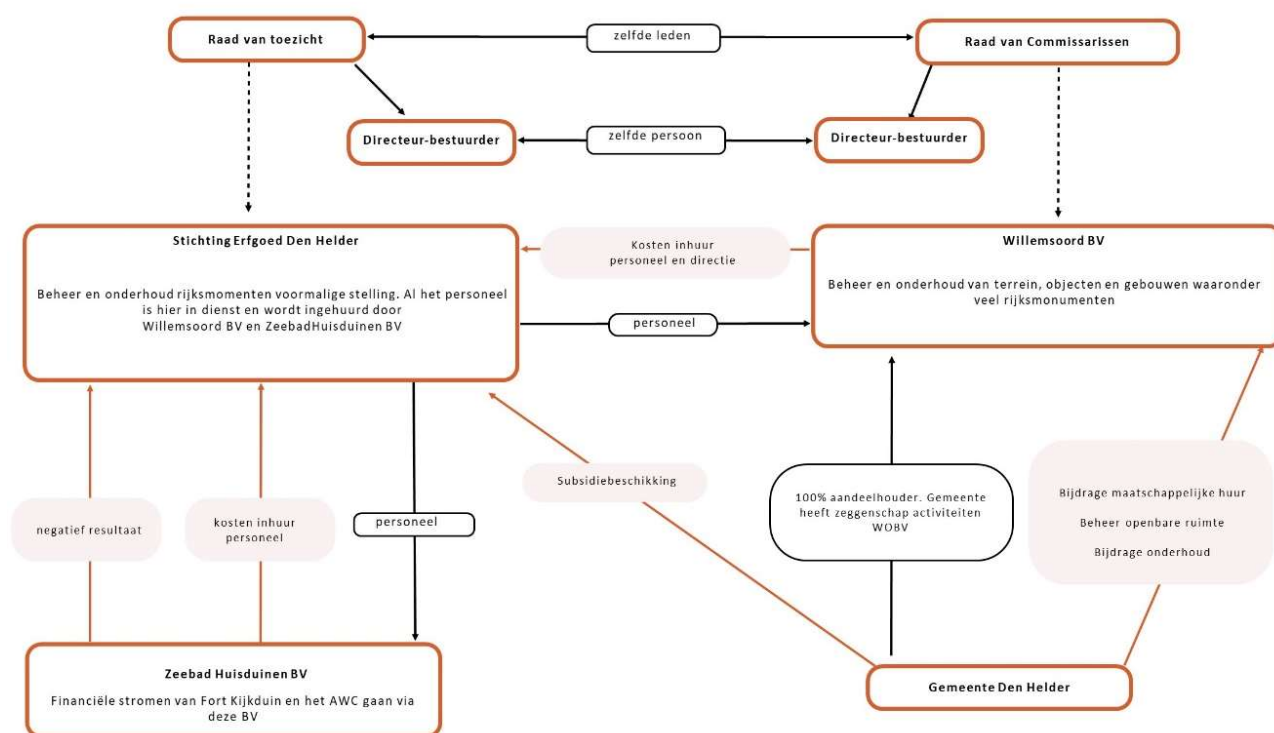
Voor de jaren 2026 tot en met 2028 zijn de kosten en opbrengsten in de begroting geïndexeerd. De indexatie van de benodigde subsidiebedragen is niet opgenomen in de tabel. In de tabel is rekening gehouden met de bestaande structurele bijdrage vanaf 2025 die de gemeente verleent aan WOBV voor het onderhoud aan het terrein, voor het onderhoud van het erfgoed, en voor de compensatie voor verlaagde huuropbrengsten bij het Nationaal Reddingmuseum, de Museumhaven en het schip de Bonaire.

Organisatorisch

De in paragraaf 4 geschetste organisatorische wijzigingen zijn weergegeven in twee afbeeldingen. De eerste afbeelding geeft de huidige situatie weer. De tweede afbeelding geeft de gewenste situatie weer.

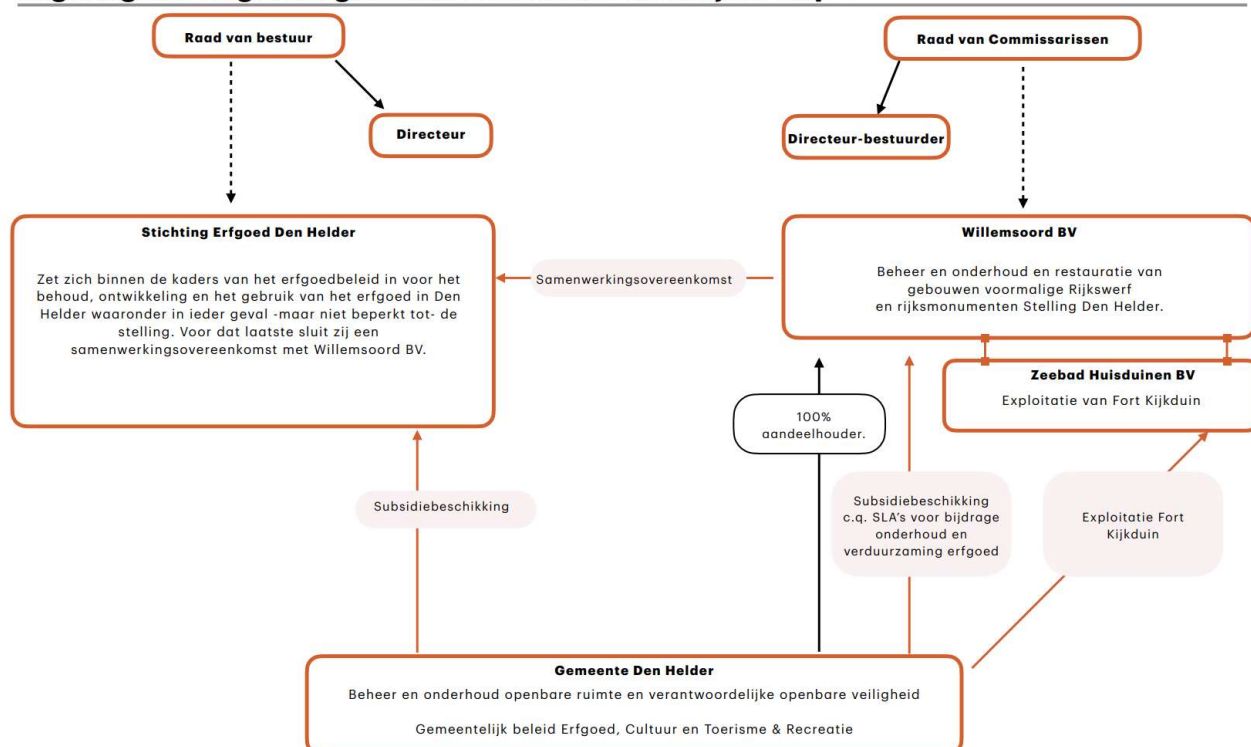
Afbeelding 1. Organogram huidige situatie

Organogram Erfgoedorganisatie Den Helder na stap 2

Afbeelding 2. Organogram toekomstige situatie

Organogram Erfgoedorganisatie Den Helder na herijkte stap 3

6. Aandachtspunten voor de verdere uitwerking

De kerngroep en de werkgroepen werken in de komende periode deze notitie verder uit, met als streven om in het eerste kwartaal van 2025 tot een volledige beschrijving te komen van de duurzame organisatie van het beheer, de exploitatie en de ontwikkeling van het erfgoed inclusief het geheel van organisatorische en financiële gevolgen. Hieronder de nog uit te breiden lijst van aandachtspunten hiervoor:

1. Governance

- Grip op en binnen organisaties uitwerken: rollen aandeelhouder, opdrachtgever, subsidieverstrekker, verhuurder, RvC, bestuur etc.
- Statuten WOBV, nieuwe bestuurder.
- Statuten + organisatie SEDH, nieuwe bestuurder, ander stichtingsbestuur.
- Herziening samenwerkingsovereenkomst SEDH-WOBV.
- Herziening samenwerkingsovereenkomst gemeente-WOBV.

2. Financieel

- Technisch beheer openbare ruimte Willemsoord + handhaving openbare orde & veiligheid.
- Verwerken maatschappelijke huur in subsidiebeschikkingen voor organisaties op Willemsoord vanaf 2026 en verder.
- Begroting WOBV vanaf 2026 en verder.
- Begroting SEDH vanaf 2026 en verder.
- Verduurzamingsopgave, subsidie.
- Samenwerkingsovereenkomst/SLA PODH.
- SLA kranen WOBV.
- Samenwerkingsovereenkomst gemeente-SEDH.

3. Juridisch

- Fiscaalrechtelijke aspecten.
- Wet Markt en Overheid, staatsteunrecht, subsidierecht;
- Afspraken overdracht vastgoed van SEDH naar WOBV, erfpachtovereenkomsten.
- Harmonisatie huurovereenkomsten.
- Arbeidsrechtelijke aspecten.

4. Veiligheid en beheer

- Veranderende rol openbaar gezag (regelgeving aanpassen, mogelijk verordening), cameratoezicht.
- Samenwerking, communicatie en informatiedeling tussen beveiligingsbedrijven, terreinbeveiliging en politie;
- Afspraken over camerabeveiliging.
- Openbaar terrein Willemsoord in de zin van de Wegenwet.
- Terrassen.
- Calamiteitenplan.

- Evenementen.
- Verkeersregulering, parkeren.
- Vaarwegen en ligplaatsen schepen.

5. Openbare ruimte

- Bestaande en gewenste staat van riolering, straatwerk, openbare verlichting, groenvoorzieningen, (bedrijfs-)afval, kunstwerken, gladheidsbestrijding, kades, dokken en kranen.
- Aanlegsteigers, bruggen, kades en nutsvoorzieningen voor schepen en evenementen.
- Leidraad inrichting openbare ruimte, beeldkwaliteitsplan.
- Herinrichting openbare ruimte.

6. Communicatie en promotie

- Samenwerkingsovereenkomst gemeente – WOBV met betrekking tot gebiedspromotie.
- Afspraken met Citymarketing Den Helder/Zeestad.
- Evenementenprogrammering.

7. Route en besluitvorming inzake deze notitie*

Bestuurlijke beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming over de uitgangspunten van deze basisnotitie gaat als volgt:

Datum	Proces
24-jun-24	Beeldvormende avond: bespreking resultaten rapportage Panteia 'Herijking 3- stappenplan Stichting Erfgoed Den Helder en Willemsoord BV'.
3-sep-24	Besluit in college van B&W over de uitgangspunten voor de organisatie en financiering van het beheer en de ontwikkeling van het erfgoed dat op dit moment in eigendom is van SEDH en WObv. Vaststelling basisnotitie 'Doorontwikkeling organisatie erfgoed Den Helder'.
23-sep-24	Bespreking basisnotitie 'Doorontwikkeling organisatie erfgoed Den Helder' in de raadscommissie.
14-okt-24	Bespreking raadsadvies over de basisnotitie 'Doorontwikkeling organisatie erfgoed Den Helder' in de raadscommissie.
7-nov-24	Vaststelling basisnotitie 'Doorontwikkeling organisatie erfgoed Den Helder' door RvC/RvT van WObv/SEDH.
7-nov-24	Besluitvorming in gemeenteraad op basis van raadsadvies.

*Data onder voorbehoud bestuurlijke besluitvorming over dit proces.

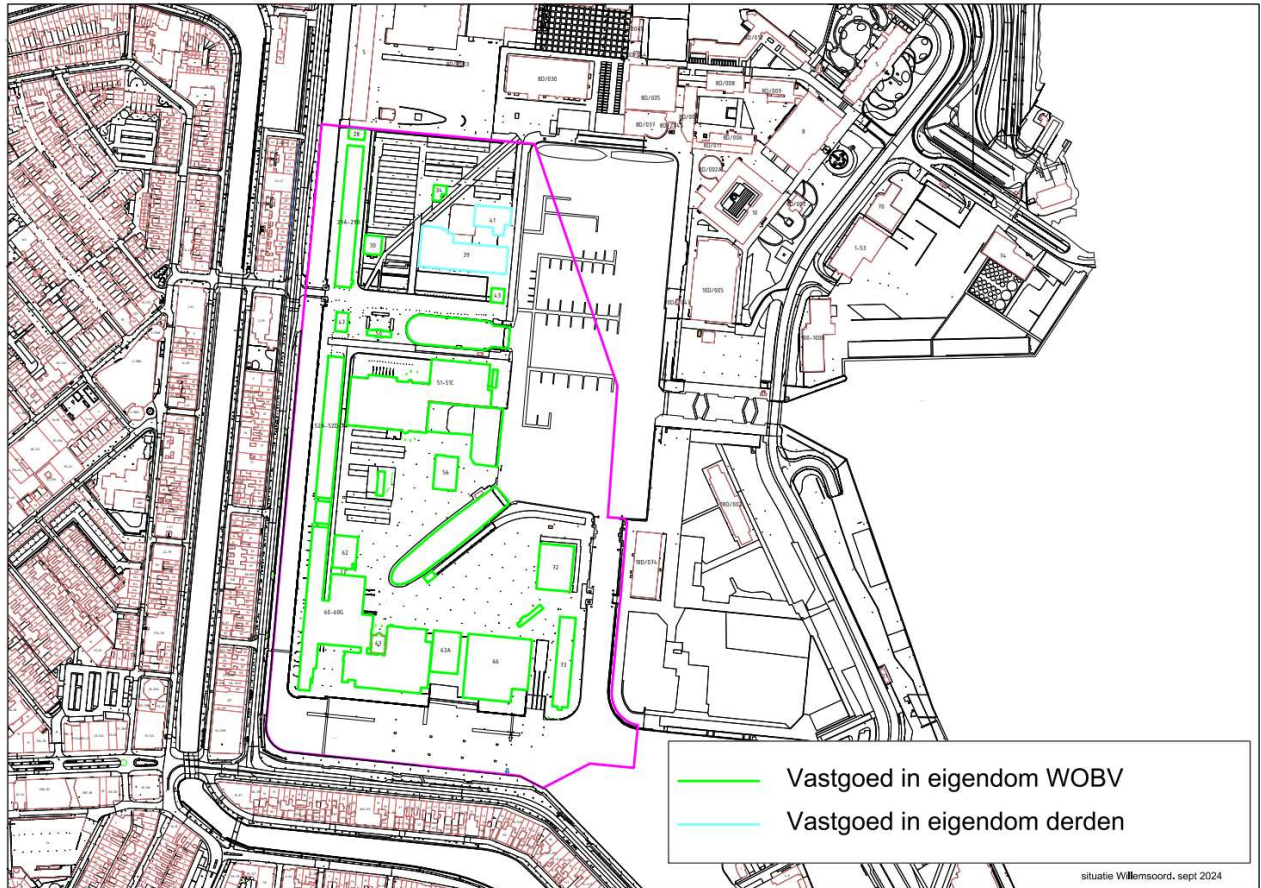
Bijlage 1

Afbeelding van het erfgoed waarop de basisnotitie betrekking heeft. Geel gemarkeerd zijn de onderdelen van de stelling van Den Helder, die in eigendom of erfpacht zijn van SEDH. In overeenstemming met de uitgangspunten zal dit vastgoed ondergebracht worden bij WOBF. In bijlage 2 is nader ingezoomd op Willemsoord.

Bijlage 2

Afbeelding van het deel van Willemsoord waarop de basisnotitie betrekking heeft. Dit gebied is afgebakend met een paarse lijn *). Groen gemarkeerd is het vastgoed dat WOBV in overeenstemming met de uitgangspunten zal blijven beheren. Blauw gemarkeerd zijn twee complexen (gebouw 39 en gebouw 41) die in erfpacht zijn uitgegeven aan derden.

*) bij het trekken van de paarse lijn is uitgegaan van de overdracht van het eigendom van de helft van de Boerenverdrietbrug, het Boerenverdriet en een deel van de kade van Buitenveld door het rijk aan de gemeente.